Wychodzi raz w tygodniu. Kraków, dnia 4-go maja 1936 r. Porto opłacone ryczałtem.

ROK XIX. Numer 15.

PRZEGLĄD KUPIECKI

ORGAN ZWIĄZKU STOWARZYSZEŃ KUPIECKICH MAŁOPOLSKI ZACHODNIEJ

Utworzenie Komisji handlu wewnętrznego w Ministerstwie przemysłu i handlu.

Powołana zostaje do życia przez min. przemysłu i handlu komisja handlu wewnętrznego. W skład tej komisji wejdą przedstawiciele samorządu przemysłowo-handlowego, rolniczego i rzemieślniczego.

Komisja ta miałaby na celu opracowywanie i przedstawianie min. przemysłu i handlu wniosków, związanych z organizacją rynku wewnętrznego, a dotyczących m. in.: 1) niektórych bieżących zagadnień w zakresie handlu, które z uwagi na swoje znaczenie i charakter wykraczają poza ramy spraw, załatwianych w zwykłym toku administracyjnym, 2) struktury handlu, stwarzając racjonalne formy wymiany, jak np. aukcje, giełdy i t. d., 3) stworzenie dla handlu zdrowych warunków egzystencji, biorąc pod uwagę oddziaływanie na handel polityki podatkowej i kredytowej, oraz poszczególnych postanowień wynikających z przepisów o administracyjno - policyjnym nadzorze nad handlem. Komisja zajmie się realizacją uchwał Narady Gospodarczej, która m. in. wysunęła następujące postulaty.

W zakresie finansowania obrotu: a) zbadania potrzeb kredytowych w poszczególnych gałęziach handlu, a w szczególności tam, gdzie występują silne wahania podaży sezonowej, b) ustalenia formy i możliwości zaspokojenia potrzeb kredytowych, a w szczególności uruchomienia kredytów warantowych i ułatwienia oraz usprawnienia kredytowania, zmierzającego do regulowania sezonowości i c) uregulowania ustawowego zasad organizacyjnych kas targowych.

W dziedzinie inwestycyj handlowych chodzić będzie o: a) ustalenie potrzeb inwestycyjnych w zakresie technicznego wyposażenia poszczególnych dziedzin handlu ze szczególnem uwzględnieniem handlu artykułami rolnemi; b) przy realizacji projektowanych inwestycyj uwzględnić należy w pierwszej kolejności urządzenia techniczne dla obrotu artykułami łatwopsującemi się i masowemi, zwłaszcza rolniczemi; i c) zapewnić w miarę możności odpowiednią pomoc i udział samorządu terytorjalnego i instytucyj państwowych w projektowanych instytucjach.

Wreszcie w zakresie obrotu artykułami rolniczemi należy: a) zapewnić pomoc państwową w zakresie niezbędnych urządzeń technicznych i potrzeb kredytowych celem złagodzenia wahań podaży i b) zapewnić pomoc dla akcji organizacyj gospodarczych, mającej na celu podniesienie stopnia rynkowego przygotowania.

Wśród najbliższych prac, jakiemi zajmie się ta Komisja będzie opracowanie wniosków, dotyczących: 1) ustalenia racjonalnych form wymiany, 2) stworzenia warunków, umożliwiających rozwój racjonalnych form wymiany towarowej spółdzielczej i indywidualnej, 3) pomocy kredytowej dla poszczególnych form handlu bądź poszczególnych branż, wskazując na konkretny rodzaj kredytu i drogę realizacji tego kredytu, 4) ujednolicenia i uproszczenia przepisów, dotyczących nadzoru nad artykułami spożywczemi, 5) znowelizowania ustawy o nieuczciwej konkurencji, 6) stworzenia nowych podstaw umożliwiających tworzenie spółek udziałowych o kapitale zmiennym. Pozatem najbliższe prace Komisji obejmą cały szereg ważnych zagadnień, składających się na całość prac usprawnienia obrotu towarowego na rynku wewnętrznym.

PRZEGLĄD KUPIECKI

ORGAN ZWIĄZKU STOWARZYSZEŃ KUPIECKICH MAŁOPOLSKI ZACHODNIEJ.

Rok XIX. Kraków, dnia 4 maja 1936 Nr. 15.

Cena abonamentu:	Godziny urzędowe Redakcji od 6 do 7 wiecz. Rękopisów Redakcja nie zwraca.	Ogłoszenia:
Abonament kwartalny 4 zł „ półroczny 8 zł „ roczny 16 zł Prenumeratę i ogłoszenia przyjmują wszystkie biura dzienników i ogłoszeń	Redakcja i administr. Kraków, Grodzka 43. Telefon Nr. 132-67 Konto P. K. O. Nr. 400.342.	Wiersz milim. 1 szp. na okładce 40 groszy Wiersz milim. 1 szp. na I str. okładki 60 groszy Wiersz milim. 1 szp. w tekście 60 groszy Cała strona okładki Zł 200 Pół strony okładki Zł 100 Ćwierć strony Zł 50 Ósma strony Zł 25 Cała strona w tekście Zł 450, Pół strony Zł 230 Ćwierć strony Zł 120 Jedna ósma strony Zł 60

Echa tygodnia.

Dekret Prezydenta Rzplitej Polskiej o wprowadzeniu ograniczeń dewizowych w naszym kraju restytuuje stosunki z przed 2-go listopada 1927 roku, kiedy to przy entuzjazmie całego społeczeństwa zniesiono mało podówczas skuteczną reglamentację dewizową. Być może, że gdyby dekret był jeszcze projektem spróbowalibyśmy wskazać inną, skuteczniejszą drogę walki z tezauryzacją i spekulacją walutową. Ale dekret jest rzeczywistością i wypada nam tylko zastanowić się nad położeniem, jakie wywołał.

Rząd wydał równocześnie z dekretem deklarację, w której przypomina o swej zasadzie utrzymania stałości kursu złotego. Ograniczenia dewizowe mają być rządowi pomocne w realizacji tej zapowiedzi. W tych warunkach wiele jest zależne od postawy, jaką zajmie społeczeństwo wobec sytuacji walutowej. Jeżeli rząd nie zamierza nakręcać konjunktury drogą zbytniego zliberalizowania polityki kredytowej, jeżeli system wydawania pozwoleń dewizowych nie zostanie w praktyce wypaczony utrudnieniami natury biurokratycznej i jeżeli walka ze spekulacją walutową nie oprze się na metodach policyjnych — społeczeństwo rychło przekona się, że sytuacja nie daje dużo powodów do niepokoju. W ogłoszonej deklaracji rząd zapewnił już, że „zaopatrzenie warsztatów produkcyjnych w surowce, jak i w potrzebne maszyny i narzędzia, nie ulegnie z tego powodu zahamowaniu". Wynika z tego, że rząd zdaje sobie sprawę z niebezpieczeństwa ewentualnego ograniczenia przywozu surowców i maszyn niezbędnych dla naszego przemysłu. Rząd zapewnia również, że zobowiązania Polski z tytułu handlu zagranicznego, jak i zobowiązania kredytowe, będą nadal respektowane. Jesteśmy zdania, że gdyby w tej dziedzinie miały się wyłonić jakieś trudności, rząd dobrze uczyni, jeżeli zawiesi raczej obsługę zagranicznych długów państwowych, aniżeli długów prywatnych. W obecnej sytuacji międzynarodowej trudno jest bowiem liczyć na dopływ kredytu dla państwa, natomiast dopływ kredytów dla przedsiębiorstw prywatnych bynajmniej nie jest wykluczony, a nawet jest wielce prawdopodobny, zważywszy na strukturę naszego przywozu, opierającego się w dużej mierze na maszynach i wyrobach gotowych.

Z obserwacyj, poczynionych nad przyczynami i kierunkiem ogromnego zainteresowania społeczeństwa wytworzoną sytuacją odnosimy jednak wrażenie, że ludzi obchodzi w tej chwili znacznie mniej kwestja, czy ograniczenia dewizowe wpłyną ujemnie na rozwój przemysłu, ale interesuje przedewszystkiem zagadnienie walutowe. Co będzie ze złotym? Czy ograniczenia dewizowe zdołają powstrzymać falę tezauryzacji i spekulacji walutowej, czy też napór trudności będzie większy, niż nasilenie dobrej woli utrzymania stałości waluty? Rozstrzygnięcie tych zagadnień nie leży wszakże w sferze techniki finansowo-walutowej, ale wyłącznie w sferze psychologji, w sferze wiary i nadziei.

Warunki objektywne, wśród których nastąpił historyczny akt, były tego rodzaju, że rząd musiał prawdopodobnie zgóry rozważyć wszelkie niebezpieczeństwa, grożące naszej walucie i dojść do przekonania, że wprowadzenie ograniczeń dewizowych nie będzie stanowiło zaprzeczenia woli rządu utrzymania stałości waluty. Przedewszystkiem więc nasuwały się względy czysto formalne. Pełnomocnictwa, na podstawie których rząd działa w obecnym okresie bezsejmowym, wykluczają zmianę polityki walutowej. Gdyby zatem rząd liczył się z obawą ujemnego wpływu ograniczeń dewizowych na stałość złotego — musiałby wyrzec się reglamentacji dewizowej, o ileby nie chciał popaść w wyraźny konflikt z konstytucją. Rząd w rozważaniach swych uwzględnił prawdopodobnie i momenty merytoryczne, przemawiające przeciw dewaluacji, a więc wzrost wydatków budżetowych na cele obsługi długów zagranicznych, wzrost nieufności do waluty, zrujnowanie procesu kapitalizacji pieniężnej, chaos w życiu gospodarczem, oraz zmarnowanie całego wielkiego wysiłku gromadzenia zaufania świata do Polski, wysiłku, na który złożyły się boleści głębokiej

deflacji, a więc wielokrotne obniżki poborów urzędniczych, emerytur i zaopatrzeń inwalidzkich, przykre pożyczki wewnętrzne, a wreszcie szereg lat nieopisanej nędzy wsi i miast Rzeczypospolitej Jest mało prawdopodobnem, abyśmy tę sumę zaufania, jakie z mozołem i trudem budowaliśmy wśród degrengolady najpotężniejszych walut świata — mieli teraz, w okresie twardnienia gruntu walutowego, kiedy powinniśmy zacząć już korzystać z owoców naszej wieloletniej ofiarności i cierpliwości — zaprzepaścić z własnej woli czy winy.

„Wait and see" — jak mówi Anglik — „czekaj i patrz" — oto hasło, jakie winno przyświecać społeczeństwu w tych niespokojnych dniach. Panika i zbytnie zdenerwowanie nie doprowadziły jeszcze w żadnym wypadku do szczęśliwego rozwiązania problemów. Z wielu stron w kraju dochodzą nas wiadomości, że nasz aparat bankowy zdaje bardzo dobrze egzamin sprawności, stosując starą i wypróbowaną metodę praktycznego uspakajania publiczności: wypłacania wkładów. Zresztą — cóż pozostaje publiczności lepszego do uczynienia, jak wyczekiwać dalszego rozwoju wypadków i z zachowaniem przytomności obserwować, co się dzieje. W tej chwili jedno jest pewne: techniczno-walutowa pozycja złotego jest dość silna. Według ostatniego bilansu dekadowego Banku Polskiego pokrycie emisji przekracza 40 procent, czyli jest o 10% większe od statutowego minimum. W chwili zawieszenia wymienialności funta szterlinga na złoto, sytuacja kruszcowo - dewizowa banku Anglji przedstawiała się gorzej. Sytuacja Czechosłowacji przedstawiała się jeszcze gorzej w chwili ogłoszenia dewaluacji korony, nie mówiąc już o sytuacji instytucji emisyjnej Gdańska w przededniu dewaluacji guldena.

Przyszłość złotego zależna jest od dwóch rzeczy: od metod, jakich rząd użyje w realizowaniu oficjalnej deklaracji o stałości kursu waluty i od zachowania się społeczeństwa wobec sytuacji, wytworzonej dekretem.

Niema żadnego powodu wątpić w optymizm rządu.

Dekret Prezydenta Rzeczypospolitej

w sprawie obrotu pieniężnego z zagranicą oraz obrotu zagranicznemi i krajowemi środkami płatniczemi

Nowe zarządzenia walutowe.

Na podstawie art. 55 ust. (1) ustawy konstytucyjnej i ustawy z dnia 30 marca 1936 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania dekretów (Dz. U. R. P. Nr. 23, poz. 186) postanawiam co następuje:

Art. 1. (1) Środkami płatniczemi w rozumieniu dekretu niniejszego są pieniądze (monety, banknoty oraz wszelkie znaki pieniężne papierowe), tudzież weksle, czeki, asygnaty kasowe, akredytywy, polecenia wypłat i przekazy. Pieniądze, nie mające w kraju obiegu ustawowego (pieniądze zagraniczne), oraz weksle, czeki, asygnaty kasowe, akredytywy, polecenia wypłat i przekazy, opiewające na waluty zagraniczne i płatne zagranicą (dewizy), stanowią środki płatnicze zagraniczne.

(2) Przez wyrażenie „handel zagranicznemi środkami płatniczemi" rozumie się zawieranie lub wykonywanie umów kupna - sprzedaży, zamiany, pożyczki, przelewu oraz zastawu, których przedmiotem są zagraniczne środki płatnicze.

(3) Cudzoziemcem w rozumieniu dekretu niniejszego jest osoba fizyczna lub prawna, mająca miejsce zamieszkania lub siedzibę zagranicą, niewyłączając zagranicznych oddziałów (filij, agentur, przedstawicielstw) przedsiębiorstw i instytucyj krajowych.

(4) Jako osoby, mające miejsce zamieszkania lub siedzibę w kraju, uważa się również położone na terytorjum Polski przedsiębiorstwa i zakłady przemysłowe, handlowe i t. p., których zarządy lub właściciele mają miejsce zamieszkania lub siedzibę zagranicą, oraz znajdujące się w Polsce oddziały (filje, agentury, przedstawicielstwa) przedsiębiorstw i instytucyj zagranicznych.

(5) Przepisy dekretu niniejszego oraz w wydanych na jego podstawie rozporządzeń wykonawczych stosuje się do obszaru W. M. Gdańska analogicznie jak do terytorjum zagranicznego.

Art. 2. Wszelkie zakazy i ograniczenia, zawarte w dekrecie niniejszym oraz w wydanych na jego podstawie rozporządzeniach wykonawczych, nie mają zastosowania do Banku Polskiego.

Komisja dewizowa.

Art. 3. (1) Jako organ wykonywujący przepisy dekretu niniejszego w zakresie, ustalonym w rozporządzeniach wykonawczych, powołaną zostaje Komisja Dewizowa. Liczbę członków Komisji Dewizowej oraz sposób ich powoływania określi rozporządzenie wykonawcze z tem, że przewodniczącego Komisji mianuje Minister Skarbu.

(2) Komisja Dewizowa w ramach swych uprawnień decyduje na podstawie swobodnego uznania bez obowiązku podania powodów. Orzeczenia i decyzje tej Komisji mogą być bądź to ogólne, bądź dotyczące poszczególnych spraw.

(3) Komisja Dewizowa jest uprawniona do pobierania opłat manipulacyjnych od poszczególnych swoich czynności urzędowych w oznaczonej przez siebie wysokości.

(4) Podania i zgłoszenia, wnoszone do Komisji Dewizowej, oraz udzielane przez nią zezwolenia, jak również wszelka z tą Komisją korespondencja, wolne są od opłat stemplowych.

Art. 4. Jeżeli w dekrecie niniejszym lub w wydanych na jego podstawie rozporządzeniach wykonawczych jest mowa o zezwoleniu, rozumieć należy — o ile z brzmienia lub treści danego przepisu inaczej nie wynika — zezwolenie Komisji Dewizowej.

Zakaz handlu zagranicznemi środkami płatniczemi i uprawnienia dewizowe.

Art. 5. (1) Handel zagranicznemi środkami płatniczemi, o ile jedną ze stron, zawierających umowę, nie jest Bank Polski lub przedsiębiorstwo bankowe, które uzyskało od Ministra Skarbu odpowiednie uprawnienia (uprawnienia dewizowe) — jest zabroniony.

(2) Minister Skarbu ustala warunki i zakres udzielanych uprawnień dewizowych i może je na podstawie swobodnego uznania, bez obowiązku podania powodów, ograniczyć, zawiesić lub cofnąć.

(3) Listę przedsiębiorstw bankowych, uprawnionych do handlu zagranicznemi środkami płatniczemi, oraz jej zmiany ogłasza Minister Skarbu w dziale urzędowym „Monitora Polskiego".

Zakaz handlu złotem.

Art. 6. (1) Handel złotem, przywóz jego z zagranicy są bez zezwolenia zabronione. Przez handel złotem rozumie się zawieranie lub wykonywanie umów kupna-sprzedaży, zamiany, pożyczki, przelewu oraz zastawu, których przedmiotem jest złoto.

(2) Przepis ustępu poprzedzającego ma zastosowanie do złota w monetach, zarówno stanowiących w jakimkolwiek kraju ustawowy środek płatniczy (art. 1), jak i nie mających nigdzie obiegu ustawowego, tudzież w sztabach, w postaci odlewów i przedmiotów, nie posiadających znamion gotowego do użytku wyrobu, oraz w stanie nieprzerobionym we wszelkiej postaci.

Papiery procentowe.

Art. 7. Nabywanie zagranicznych papierów procentowych i dywidendowych oraz kuponów od takich papierów, sprowadzanie tych walorów z zagranicy, jak również nabywanie od cudzoziemców oraz sprowadzanie z zagranicy polskich papierów procentowych i dywidendowych oraz kuponów od takichże papierów — jest bez zezwolenia zabronione.

Nie wolno wysyłać pieniędzy bez zezwolenia.

Art. 8. (1) Przekazywanie, wysyłanie i wywóz zagranicę środków płatniczych bez względu na walutę, na jaką one opiewają, są bez zezwolena zabronione.

(2) Stawianie do dyspozycji cudzoziemców wszelkich środków płatniczych, uskutecznianie przekazów, przelewów i wpłat, bez względu na ich formę i walutę, na rachunki cudzoziemców, prowadzone w krajowych przedsiębiorstwach bankowych, oraz uskutecznianie jakichkolwiek wypłat w kraju z polecenia cudzoziemców są bez zezwolenia zabronione.

(3) Wysyłanie i wywóz zagranicę papierów procentowych i dywidendowych, kuponów od takich papierów oraz książeczek oszczędnościowych — są bez zezwolenia zabronione.

(4) Z zachowaniem przepisów ust (1) i (3) artykułu niniejszego wysyłani zagranicę pocztą środków płatniczych, książeczek oszczędnościowych, wszelkich papierów procentowych i dywidendowych oraz kuponów od takich papierów może odbywać się wyłącznie w listach lub paczkach wartościowych oraz w listach poleconych, nadawanych na pocztę w stanie otwartym.

Kredyty dla cudzoziemców.

Art. 9. (1) Udzielanie kredytu cudzoziemcom lub poręki za spłatę takich kredytów przez osoby fizyczne i prawne, mające miejsce zamieszkania lub siedzibę w kraju, jest bez zezwolenia zabronione.

(2) Uzyskanie kredytu od cudzoziemca oraz udzielenie poręki za spłatę takiego kredytu przez osobę fizyczną lub prawną, mającą miejsce zamieszkania lub siedzibę w kraju, wymaga zgłoszenia w Banku Polskim.

(3) Przepis ustępu poprzedzającego nie dotyczy kredytów, udzielanych nabywcom przez sprzedawców w postaci towaru (t. zw. „kredyty towarowe").

Obowiązek zgłaszania należności zagranicznych.

Art. 10. (1) Osoby fizyczne i prawne, mające miejsce zamieszkania lub siedzibę w kraju, są obowiązane zgłosić do Banku Polskiego i zaofiarować temuż Bankowi lub uprawnionym przedsiębiorstwom bankowym

(art. 5) do skupu należności od zagranicy z wszelkich tytułów, w szczególności za sprzedane zagranicę towary, za papiery procentowe i dywidendowe oraz kupony od takich papierów, tudzież za wszelkiego rodzaju wobec zagranicy świadczenia i usługi.

(2) Ustanowiony w ustępie poprzedzającym obowiązek poczytuje się za istniejący w takim zakresie i w odniesieniu do tych kategoryj osób oraz należności, jak to określać będą rozporządzenia wykonawcze.

Komisarze rządowi w bankach.

Art. 11. Każde przedsiębiorstwo bankowe i instytucja kredytowa, — nie wyłączając przedsiębiorstw i instytucyj spółdzielczych, oraz te przedsiębiorstwa handlowe i przemysłowe, które prowadzą z zagranicą interesy handlowe albo swoją działalnością poważnie oddziaływują na obrót pieniężny z zagranicą — mogą być poddane nadzorowi specjalnych komisarzy rządowych, wyznaczonych przez Ministra Skarbu na koszt danego przedsiębiorstwa lub instytucji.

Spłata długów.

Art. 12. (1) We wszystkich przypadkach, w których spełnienie świadczenia pieniężnego wymaga zezwolenia stosownie do przepisów dekretu niniejszego lub wydanych na jego podstawie rozporządzeń wykonawczych, dłużnikowi służy prawo na żądanie wierzyciela wpłacenia równowartości takiego świadczenia w walucie krajowej do Banku Polskiego lub do banku posiadającego odpowiednie uprawnienia dewizowe na rachunek wierzyciela.

(2) Zasądzone oraz wyegzekwowane od dłużnika po dniu wejścia w życie dekretu niniejszego świadczenia, wymagające zezwolenia w myśl tego dekretu lub wydanych na jego podstawie rozporządzeń wykonawczych, winny być na wniosek wierzyciela przez dłużnika lub organy egzekucyjne w równowartości tych świadczeń w walucie krajowej wpłacone do Banku Polskiego lub do banku, posiadającego odpowiednie uprawnienia dewizowe, na rachunek wierzyciela.

(3) Warunki dysponowania przez wierzyciela sumami, wpłaconemi na jego rachunek na zasadzie artykułu niniejszego, ustali rozporządzenie wykonawcze.

Kursy walut zagranicznych.

Art. 13. (1) Dla wszelkich obrotów i rozrachunków w zagranicznych środkach płatniczych obowiązują kursy banknotów zagranicznych lub dewiz, notowane w cedule urzędowej Giełdy Pieniężnej w Warszawie (dla pieniędzy zagranicznych — kursy, podawane w rubryce ceduły „Bilety bankowe"; dla dewiz zaś — kursy w rubryce „Czeki i wpłaty"). W razie braku notowań w cedule urzędowej wymienionej giełdy, obowiązuje kurs zagranicznych środków płatniczych, ustalany oraz ogłaszany przez Bank Polski w dziale urzędowym „Monitora Polskiego".

(2) Zanotowane w cedule giełdowej kursy dewiz są obowiązujące również dla banknotów zagranicznych, nie mających w danym dniu notowania giełdowego lub kursu, ogłoszonego przez Bank Polski.

(3) Do obrotów i rozrachunków w zagranicznych środkach płatniczych, których kursy nie są ogłoszone ani w urzędowej cedule giełdowej, ani przez Bank Polski, mogą być stosowane odnośne kursy zagraniczne.

Zakaz ogłaszania kursów nieoficjalnych.

Art. 14. Poza kursami, notowanemi w cedule urzędowej Giełdy Pieniężnej w Warszawie oraz ustalanemi i ogłaszanemi przez Bank Polski na zasadzie art. 13, ogłaszanie innych kursów krajowych lub zagranicznych, określających stosunek zagranicznych środków płatniczych lub złota do złotego, jest zakazane. Zakaz ten nie stosuje się jednakże do Banku Polskiego, któremu wolno ogłaszać również kursy zagraniczne złotego, oraz nie dotyczy ustalania i ogłaszania stosunku zagranicznych środków płatniczych lub złota do złotego przez właściwe władze państwowe w przypadkach ustawowo przewidzianych.

Art. 15. Minister Skarbu władny jest w drodze rozporządzeń, pod warunkami przez siebie ustalanemi, zezwalać na wykonywanie czynności, dekretem niniejszym zakazanych lub ograniczonych, oraz zwalniać od ustanowionych w tym dekrecie obowiązków.

Kary.

Art. 16. (1) Winni przekroczenia przepisów, zawartych w art. 5 ust. (1) art. 6, 7, 8 i 12 oraz rozporządzeń, wydanych w wykonaniu tych artykułów, jak również winni umyślnego złożenia nieprawdziwych danych lub przedstawienia fałszywych dowodów w celu uzyskania pozwolenia na zakup i wywóz zagranicę środków płatniczych lub osiągnięcia korzyści z tych czynności, ulegają karze więzienia do lat 5-ciu i grzywny do 200.000 złotych.

(2) Jeżeli sprawca działa nieumyślnie i bez chęci zysku, ulega karze aresztu do 2-ch miesięcy oraz grzywny nieprzekraczającej 10.000 złotych; w razie ustalenia przez sąd okoliczności, stanowiących podstawę do nadzwyczajnego złagodzenia kary, może być ona ograniczona tylko do grzywny.

(3) Jeżeli czynności, stanowiące przestępstwo uprawiane są zawodowo, to nie może być wymierzona kara niższa niż 3 lata więzienia i 100.000 złotych grzywny, przyczem grzywna może być nadto w tym przypadku zwiększona do potrójnej wysokości sumy, stanowiącej przedmiot przestępstwa lub wartości innego przedmiotu przestępstwa.

(4) Przy nieuprawnionym wywozie zagranicę złota, zagranicznych i krajowych środków płatniczych oraz innych walorów (przemytnictwo) może być grzywna zwiększona do wysokości potrójnej wartości wywożonych przedmiotów, chociażby przestępstwo nie było popełnione zawodowo.

(5) Przy przestępstwach, przewidzianych w ust. (1), (3) i (4), winien być ponadto wyrokiem sądowym orzeczony przepadek będących przedmiotem przestępstwa

sum pieniężnych w gotowiźnie, złota oraz papierów wartościowych, bez względu na to, czyją stanowią własność. Poza gotowizną, inne środki płatnicze (art. 1), przepadkowi nie ulegają.

(6) Za winnego przestępstwa, popełnionego przez przedsiębiorstwo bankowe lub instytucję kredytową, jak również przez jakiekolwiek przedsiębiorstwo handlowe lub przemysłowe, uważa się zarówno bezpośrednich wykonawców czynności, stanowiącej przestępstwo, jak i wszystkich tych przełożonych, którzy wydali polecenie wykonania takiej czynności lub wykonaną już czynność taką akceptowali. Kierownicy wyżej wymienionych przedsiębiorstw lub instytucyj, o ile nie wiedzieli o wykonaniu stanowiącej przestępstwo czynności przez kierowane przez nich przedsiębiorstwo lub instytucję uważani są za winnych niedozoru i ulegają karze w najwyższym wymiarze, przewidzianym w ust. (2).

Art. 17. Winni ogłoszenia kursów krajowych lub zagranicznych, których ogłaszanie jest zabronione przepisami art. 14 oraz winni przekroczenia przepisów art. 9 i 10 oraz rozporządzeń, wydanych w wykonaniu tych artykułów, ulegają karze aresztu do 1 roku i grzywny do 100.000 złotych, jeżeli sprawca działa nieumyślnie, stosuje się kary, przewidziane w art. 16 ust. (2).

Art. 18. Winni zawierania tranzakcyj i dokonywania rozrachunków po kursie wyższym od obowiązującego w myśl art. 13 ulegają karom, przewidzianym w art. 16.

Art. 19. Osoby, skazane na karę, przewidzianą w art. 16 ust. (1) (3) i (4) oraz w art. 18, można wyrokiem sądowym pozbawić na przeciąg czasu do lat 5 prawa prowadzenia handlu lub zarządzania przedsiębiorstwem handlowem, lub zajmowania się pośrednictwem handlowem.

Art. 20. Przestępstwa, wymienione w art. 16—18, należą do właściwości sądów okręgowych.

Art. 21 (1). W przypadkach przemytnictw (art. 16 ust. (4) należy zarządzić tymczasowe zaaresztowanie oskarżonego.

(2) Sędzia śledczy może złagodzić lub uchylić środek zapobiegawczy jedynie na wniosek prokuratora.

Art. 22. Wykonanie dekretu niniejszego porucza się: w części, objętej art. 16—21 Ministrowi Sprawiedliwości, w odniesieniu do art. 12 — Ministrowi Skarbu w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości, w części pozostałej — Ministrowi Skarbu.

Art. 23 (1). Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

(2) Jednocześnie traci moc obowiązującą rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lutego 1928 r. w sprawie wywozu zagranicę złota. (Dz. U. R. P. Nr. 18, poz. 156).

Rozporządzenie Ministra Skarbu

w obrocie pieniężnym z zagranicą oraz w obrocie zagr. i krajowemi środkami płatniczemi

Na podstawie art. 22 dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 26-go kwietnia 1936 r. w sprawie obrotu pieniężnego z zagranicą oraz obrotu zagranicznemi i krajowemi środkami płatniczemi (Dz. U. R. P. Nr. 32, poz. 249) zarządza się co następuje:

I. PRZEPISY OGÓLNE.

§ 1. (1) Przedsiębiorstwa bankowe, uprawnione przez Ministra Skarbu do zajmowania się handlem zagranicznemi środkami płatniczemi, otrzymują nazwę banków dewizowych zależnie od zakresu udzielonych

im uprawnień. Uprawnienia banku lub agenta dewizowego udzielane są indywidualnie w formie pisemnych dekretów.

(2) Uzyskanie uprawnień banku dewizowego pociąga za sobą dla przedsiębiorstwa bankowego obowiązek odprzedawania posiadanych zagranicznych środków płatniczych Bankowi Polskiemu na jego żądanie.

(3) Uprawnienia banku dewizowego, o ile dekret o udzieleniu rzeczonych uprawnień żadnych w tym względzie ograniczeń nie zawiera, obejmują: dokonywanie wszelkich tranzakcyj zagranicznemi środkami płatniczemi z Bankiem Polskim i z innemi bankami dewizowemi, nieograniczony skup w kraju zagranicznych środków płatniczych, jak również — przy zachowaniu właściwych przepisów rozporządzenia niniejszego — zakup zagranicznych środków płatniczych zagranicą, sprzedaż ich oraz wykonywanie zleceń. wchodzących w zakres obrotu pieniężnego z zagranicą.

(4) Agenci dewizowi są uprawnieni tylko do skupu w kraju pieniędzy zagranicznych z obowiązkiem odprzedaży ich Bankowi Polskiemu lub bankom dewizowym.

§ 2. (1) Z dniem wejścia w życie rozporządzenia niniejszego rozpoczyna swe czynności Komisja Dewizowa, składająca się z przewodniczącego, dwóch członków oraz dwóch zastępców członków. Przewodniczącego oraz jednego członka i jednego zastępcę członka mianuje Minister Skarbu. Prezes Banku Polskiego mianuje jednego członka i jednego zastępcę członka, przyczem członek, mianowany przez Prezesa Banku Polskiego, jest zastępcą przewodniczącego. W miarę potrzeby zarządzeniami Ministra Skarbu może być powyższa liczba członków i ich zastępców zwiększona, jak również mogą być tworzone ekspozytury Komisji w składzie, ustalanym temiż zarządzeniami.

(2) Szczegółowy zakres działania Komisji Dewizowej, tryb urzędowania oraz charakter jej decyzyj określi osobny regulamin, zatwierdzony przez Ministra Skarbu.

(3) We wszystkich przypadkach, w których Komisja Dewizowa uprawniona jest do udzielania zezwoleń na wykonywanie czynności zakazanych lub ograniczonych, zezwolenia rzeczone mogą być przez Komisję udzielane również generalnie zarówno w odniesieniu do pewnych rodzajów czynności.

II. KUPNO I SPRZEDAŻ ZAGRANICZNYCH ŚRODKÓW PŁATNICZYCH I ZŁOTA ORAZ PRZEKAZYWANIE PIENIĘDZY ZAGRANICĘ.

§ 3. Osoby fizyczne i prawne, nie posiadające uprawnień banku lub agenta dewizowego, mogą kupować pieniądze zagraniczne oraz dewizy dla celów i w granicach, przewidzianych w rozporządzeniu niniejszem, wyłącznie w bankach dewizowych. Sprzedawać posiadane dewizy mogą te osoby tylko bankom dewizowym, pieniądze zaś zagraniczne — bankom dewizowym lub agentom dewizowym.

§ 4. Do wysokości kwot, dozwolonych do wywozu zagranicę na zasadzie przepisów § 11, bankom dewizowym wolno sprzedawać osobom, do takiego wywozu uprawnionym, pieniądze zagraniczne i dewizy na koszty podróży zagranicę przy zanotowaniu sprzedanej kwoty na paszporcie zagranicznym lub innym dowodzie osobistym, uprawniającym do przekroczenia granicy.

§ 5. Za zgodą Banku Polskiego bankom dewizowym wolno na rachunek własny zamieniać drogą kupna — sprzedaży posiadane zagranicą zagraniczne środki płatnicze na inne środki płatnicze zagraniczne lub krajowe (operacje arbitrażowe).

§ 6. (1) Przekazywanie sum pieniężnych zagranicę jest dozwolone tylko za pośrednictwem banków dewizowych i poczty z zachowaniem przepisów, zawartych w paragrafie niniejszym.

(2) Banki dewizowe mogą przekazywać pieniądze zagranicę bez zezwolenia tylko w kwotach i na warunkach, ustalonych przez Komisję Dewizową.

(3) Przyjmując zlecenie przekazania sumy pieniężnej zagranicę, bank dewizowy jest obowiązany odebrać od zleceniodawcy dokumenty, udowadniające cel przekazu i postąpić z niemi w myśl dyspozycyj, udzielonych przez Komisję Dewizową.

(4) Narówni z przekazywaniem sum pieniężnych zagranicę traktuje się sprzedaż dewiz. Sprzedanych

przez siebie dewiz banki dewizowe nie mogą wydawać do rąk nabywców nie posiadających uprawnień banku dewizowego, z wyjątkiem wypadków sprzedaży dewiz na koszty podróży zagranicę na podstawie § 11.

(5) Przekazywanie sum pieniężnych zagranicę za pośrednictwem poczty wymaga zezwolenia Banku Polskiego.

§ 7. Stawianie do dyspozycji cudzoziemców zagranicznych środków płatniczych oraz uskutecznianie jakichkolwiek wypłat w kraju z polecenia cudzoziemców uważa się za równoznaczne z przekazywaniem sum pieniężnych zagranicę i jest dozwolone tylko za pośrednictwem banków dewizowych z zachowaniem przepisów § 6 ust. (2) i (3). Przepis ten nie dotyczy wypłat z polecenie cudzoziemców z ich rachunków, prowadzonych na zasadzie przepisów § 14.

§ 8. (1) Bankom dewizowym i agentom dewizowym wolno kupować w kraju złoto w postaci sztab oraz monet, zarówno stanowiących w jakimkolwiek kraju ustawowy środek płatniczy, jak i nie mających nigdzie obiegu ustawowego. Sprzedawać posiadane złoto w powyższych postaciach mogą banki i agenci dewizowi wyłącznie Bankowi Polskiemu oraz za jego zezwoleniem na cel przetwórcze.

(2) Wywóz złota zagranicę oraz przywóz jego z zagranicy w postaci monet, sztab, odlewów i przedmiotów nie posiadających znamion gotowego do użytku wyrobu, oraz w stanie nie przerobionym we wszelkiej postaci wymaga zezwolenia.

III. WYSYŁANIE ZAGRANICĘ PIENIĘDZY ORAZ WALORÓW ZA POŚREDNICTWEM POCZTY.

§ 9. (1) Wysyłanie pocztą zagranicę krajowych i zagranicznych środków płatniczych, papierów procentowych i dywidendowych, kuponów od takich papierów oraz książeczek oszczędnościowych jest dozwolone tylko za zezwoleniem Banku Polskiego w listach (paczkach) wartościowych i poleconych, nadawanych na pocztę do wysłania w stanie otwartym.

(2) Bankom dewizowym wolno wysyłać pocztą zagranicę zagraniczne środki płatnicze w sposób dowolny, bez specjalnego zezwolenia i bez obowiązku okazywania zawartości takich przesyłek przy nadawaniu ich na pocztę.

§ 10. Udzielając zezwolenia na wysłanie zagranicę płatnych w kraju weksli i czeków, Bank Polski zaopatrzy każdy mający być wysłanym weksel lub czek w adnotację następującej treści: „Zezwolono na wysłanie zagranicę dnia ...... 193.. r. L. : : : : : : : Bank Polski — Oddział w ......“ (stempel firmowy Banku). Adnotacja powyższa winna być umieszczona na wekslu lub na czeku w ten sposób, aby nie uszkodziła ich tekstu.

IV. WYWÓZ ZAGRANICĘ PIENIĘDZY I WALORÓW 500 ZŁ. BEZ ZEZWOLENIA.

§ 11. (1) Wywóz zagranicę krajowych i zagranicznych środków płatniczych, z wyjątkiem płatnych w kraju weksli i czeków, dozwolony jest bez specjalnego zezwolenia do wysokości równowartości 500 złotych na każdą osobę, legitymującą się osobnym paszportem zagranicznym, lub na jeden paszport zagraniczny. Jeżeli osoba wyjeżdżająca zagranicę, posiada w paszporcie wizę, uprawniającą do wielokrotnego przejścia granicy, wówczas nie może ona wywieźć w ciągu jednego miesiąca kalendarzowego więcej jak równowartość 500 złotych.

DO GDAŃSKA 100 ZŁ.

(2) Osoby, wyjeżdżające na obszar W. M. Gdańska, o ile legitymują się zwyczajnym dowodem osobistym, mają prawo wywieźć każdorazowo bez zezwolenia sumę, stanowiącą równowartość 100 złotych, łącznie jednak w ciągu miesiąca kalendarzowego nie więcej, jak równowartość 500 złotych.

(3) Osoby, przekraczające granicę na podstawie przepustek granicznych, kart cyrkulacyjnych i t. p., mają prawo przenieść każdorazowo zagranicę sumę odpowiadającą równowartości 50 złotych, łącznie jednak w ciągu miesiąca kalendarzowego nie więcej jak równowartość 250 złotych.

(4) Do wywozu sum wyższych niż wymienione w ustępach (1) — (3) paragrafu niniejszego, jak również do wywozu papierów procentowych i dywidendowych, kuponów od takich papierów, książeczek oszczędnościowych oraz płatnych w kraju weksli i czeków wymagane jest zezwolenie Banku Polskiego osoba, posiadająca takie zezwolenie, może jednocześnie wywieźć oprócz sum i walorów wymienionych w zezwoleniu, również kwotę, dozwoloną do wywozu w myśl przepisów (1) — (3) paragrafu niniejszego.

(5) Przy udzielaniu przez Bank Polski zezwoleń na wywóz zagranicę płatnych w kraju weksli i czeków stosuje się przepis, zawarty w § 10.

§ 12. Powrotny wywóz zagranicę wszelkich środków płatniczych, papierów procentowych i dywidendowych, kuponów od takich papierów oraz książeczek oszczędnościowych jest dozwolony na podstawie imiennego zaświadczenia właściwego kolejowego urzędu celnego lub placówki granicznej kontroli skarbowej, stwierdzającego poprzedni przywóz tych wartości do kraju. Zaświadczenie takie w terminie dwumiesięcznym od daty jego wystawienia uprawnia do wywozu tych samych wartości, na które opiewa, przez wszystkie urzędy celne, a na granicy polsko-gdańskiej przez wszystkie placówki granicznej kontroli skarbowej.

V. OBRÓT Z ZAGRANICĄ WALUTĄ POLSKĄ.

§ 13. Cudzoziemcy mogą posiadać rachunki tylko w bankach dewizowych oraz za zezwoleniem w innych instytucjach. Rachunki cudzoziemców noszą nazwę rachunków zagranicznych — i są dwóch rodzajów: 1) wolne i 2) zablokowane.

§ 14. Obroty na zagranicznych rachunkach wolnych mogą się odbywać tylko zgodnie z następującemi przepisami:

a) wpłaty osób fizycznych i prawnych, mających miejsce zamieszkania lub siedzibę w kraju, winny być

traktowane narówni z przekazywaniem sum pieniężnych zagranicę i mogą być przyjmowane tylko z zachowaniem przepisów § 6 ust. (2) do (3);

b) wpłaty cudzoziemców (przesyłki banknotów z zagranicy) wymagają zezwolenia;

c) kredytowanie równowartością zagranicznych środków płatniczych, nabytych zagranicą od posiadacza rachunku (§ 17), jest dozwolone;

d) kredytowanie z tytułu inkasa nadesłanego z zagranicy wekslu lub czeku, płatnego w kraju, jest dozwolone, o ile na wekslu lub na czeku jest uwidoczniona w myśl §§ 10 i 11 ust (5) adnotacja, stwierdzająca legalność uprzedniego wysłania lub wywozu takiego wekslu lub czeku zagranicę; w braku takiej adnotacji zakredytowanie rachunku z powyższego tytułu jest dopuszczalne wyłącznie za zezwoleniem;

e) w granicach znajdującego się na rachunku pokrycia dozwolone są wypłaty na rzecz osób, mających miejsce zamieszkania lub siedzibę w kraju, oraz przelewy na inne rachunki zagraniczne wolne i zablokowane, prowadzone w tej samej lub innej instytucji;

f) kupno dewiz na ciężar rachunku wymaga zezwolenia Banku Polskiego (§ 5).

§ 15. Wpłaty na rzecz cudzoziemców, nieodpowiadające przepisom § 14, mogą być przez banki dewizowe przyjmowane wyłącznie na rachunki zagraniczne zablokowane, z których wszelka dyspozycja wymaga zezwolenia.

§ 16. Pocztowa Kasa Oszczędności, jej oddziały oraz urzędy pocztowe, jako jej zbiornice, mogą przyjmować wpłaty na prowadzone w pomienionej Kasie i jej oddziałach rachunki cudzoziemców do wysokości 50 złotych w ciągu jednego dnia od jednego wpłacającego, bez badania celu wpłaty. Na wpłaty sum, przekraczających 50 złotych, wymagane jest zezwolenie. Wypłaty z tych rachunków wymagają zezwolenia.

§ 17. (1) Sprzedaż zagranicę wypłat na Polskę w jakiejkolwiek bądź formie dozwolona jest tylko Bankowi Polskiemu i za jego zgodą bankom dewizowym.

(2) Przez pojęcie sprzedaży zagranicę wypłaty na Polskę rozumie się zarówno efektywną wypłatę w złotych z polecenia cudzoziemca, jak i wszelkie postawienie sumy pieniężnej w walucie polskiej do dyspozycji cudzoziemca wzamian za otrzymaną od niego do dyspozycji zagranicą równowartość w walucie zagranicznej.

§ 18. Zapłata w walucie polskiej długu osobie trzeciej z polecenia wierzyciela - cudzoziemca jest bez zezwolenia zabroniona. Zakaz ten nie dotyczy wypłat z polecenia cudzoziemców z ich rachunków, prowadzonych na zasadzie § 14.

VI. OBOWIĄZEK ZAOFIAROWANIA NALEŻNOŚCI ZAGRANICZNYCH.

§ 19. (1) Eksporterzy są obowiązani zaofiarować do skupu Bankowi Polskiemu lub bankowi dewizowemu całkowitą należność, przypadającą im za sprzedane zagranicą towary, podług kursu odnośnej dewizy w dniu wypłaty lub postawienia im do dyspozycji równowartości w walucie polskiej.

(2) Eksporterzy są obowiązani do składania Bankowi Polskiemu na jego żądanie comiesięcznych sprawozdań do dnia 10 każdego miesiąca za ubiegły miesiąc kalendarzowy, obejmujących rodzaj i cenę jednostkową sprzedanych przez nich zagranicę towarów, sumę należności zagranicznych za te towary oraz stwierdzenie, kiedy i jakiemu bankowi dewizowemu należności rzeczone zostały lub zostaną zaofiarowane do skupu.

(3) Bankowi Polskiemu służy prawo rewidowania ksiąg eksporterów celem stwierdzenia, czy eksporterzy wywiązali się z obowiązków, ustanowionych w paragrafie niniejszym.

§ 20. Przepis § 19 ust. (1) odnosi się w równej mierze do należności, przypadających za sprzedane i zastawione zagranicą wszelkie papiery procentowe i dywidendowe oraz za kupony od tych papierów.

§ 21. Uzyskane od cudzoziemców kredyty oraz udzielona poręka za spłatę takich kredytów podlegają zgłoszeniu w Banku Polskim w terminie dni 7 od dnia uzyskania kredytu lub udzielenia poręki.

VII. WYKONANIE ROZPORZĄDZENIA I NADZÓR NAD WYKONANIEM.

§ 22. Nadzór nad wykonaniem przepisów rozporządzenia niniejszego w stosunku do banków i agentów dewizowych sprawuje Bank Polski. Pozatem nadzór rzeczony sprawują wyznaczone przez Ministra Skarbu władze, urzędy i instytucje.

§ 23. Przedsiębiorstwa bankowe obowiązane są stosować się do instrukcji, wydawanych w ramach rozporządzenia niniejszego przez Komisję Dewizową i Bank Polski. Przedsiębiorstwa te są obowiązane na każde żądanie Komisji Dewizowej, Banku Polskiego oraz władz, urzędów i instytucyj, przewidzianych w § 22 dostarczyć wszelkich danych, wyjaśnień i wykazów, odnoszących się do tranzakcyj zagranicznemi środkami płatniczemi oraz obrotu pieniężnego z zagranicą.

§ 24. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Zabezpieczenie interesów polskich posiadaczy polis Tow. „Phönix"

W numerze 31 Dziennika Ustaw z dn. 25 b. m. ukazał się dekret Prezydenta R. P. o zabezpieczeniu interesów osób, ubezpieczonych w Towarzystwie Ubezpieczeń na życie „Phönix", za pośrednictwem głównego przedstawiciela na Polskę.

Dekret postanawia w art. 1 m. in., że wszelki majątek Tow. Ubezpieczeń „Lebensversicherungs-Gesellschaft Phönix", mającemu swą siedzibę w Wiedniu, znajdujący się na obszarze R. P., lub pochodzący z czynności prawnych, dokonanych na tym obszarze, oraz — bez względu na to, gdzie znajdują się odpowiednie tytuły — akcje i udziały w majątku osób prawnych, mających siedzibę w Polsce, jak również wszelkie roszczenia do Skarbu Państwa Polskiego, służą na zaspokojenie roszczeń osób ubezpieczonych na życi w tem Towarzystwie za pośrednictwem głównego przedstawiciela na Polskę. Majątek, niewpisany do rejestru lokat funduszu ubezpieczeniowego oraz przychody z wszelkiego majątku — ulegają z mocy prawa zaliczeniu do masy majątkowej, wpisanej do rejestru.

Spłaty wszelkich zobowiązań w stosunku do Towarzystwa Ubezpieczeń na życie „Phönix" mogą następować wyłącznie na rachunek bieżący, ustanowiony dla lokaty funduszów, wpisanych do rejestru lokat funduszu ubezpieczeniowego, lub też do rąk kuratora albo osób przez niego uprawnionych.

Dalej rozporządzenie postanawia, że minister Skarbu jest władny przeznaczyć część wartości majątkowych, powstałych z realizacji roszczeń Towarzystwa do Skarbu Państwa Polskiego, na zaspokojenie roszczeń obywateli polskich z umów ubezpieczenia na życie, zawartych z Towarzystwem Ubezpieczeń na Życie „Phönix" w walutach przedwojennych i w markach polskich. Roszczenia z umów, zawartych za jednorazową składkę przez Towarzystwo „Phönix" za pośrednictwem głównego przedstawiciela na Polskę, nie podlegają zaspokojeniu z masy, wyżej wymienionej, jeżeli składka jednorazowa została uiszczona zagranicą.

Art. 2-gi postanawia, że minister Skarbu w porozumieniu z ministrem Sprawiedliwości jest władny odraczać na okres niedłuższy niż 1 rok wypłatę pożyczek (zaliczek) i wykupów opartych na umowach ubezpieczeniowych, zawartych przez „Phönix" za pośrednictwem głównego przedstawiciela na Polskę.

W dalszym ciągu dekret przewiduje, że do masy majątkowej, służącej na zaspokojenie roszczeń z tytułu umów ubezpieczenia, zawartych przez „Phönix" za pośrednictwem głównego przedstawiciela na Polskę, będą stosowane bez potrzeby ogłoszenia upadłości przepisy art. 10—62 rozporządzenia Prezydenta R. P. o kontroli ubezpieczeń z pewną zmianą. Zmiany te polegają m. in. na tem, że czynności, do których powołany jest sąd, wykonywa państwowa władza nadzorcza nad zakładami ubezpieczeń oraz że państwowa władza nadzorcza nad zakładami ubezpieczeń może w każdej chwili odwołać kuratora i mianować inną osobę.

Omawiany dekret wszedł w życie z dniem ogłoszenia.

*

Państwowy Urząd Kontroli Ubezpieczeń komunikuje: Załamanie finansowe austrjackiego Towarzystwa Ubezpieczeń na życie „Phönix" w Wiedniu siłą rzeczy musiało odbić się na stanie interesów jego oddziałów w szeregu krajów. Interesy polskich ubezpieczonych są w większym stopniu zabezpieczone, aniżeli w niektórych innych krajach, a to dzięki temu, że polskie przepisy o kontroli ubezpieczeń przewidują pokrywanie rezerw ubezpieczonych (Fundusz ubezpieczeniowy) lokatami, które są wpisywane do specjalnego rejestru lokat i tak zastrzeżone, że Towarzystwo nie może niemi dysponować bez zezwolenia państwowej władzy nadzorczej w Polsce.

Rząd polski przedsięwziął niezwłoczne kroki, niezbędne dla zabezpieczenia interesów posiadaczy polis. W dniu 28 marca zamianowany został komisarz do pilnowania na miejscu majątku Towarzystwa i interesów ubezpieczonych. Wystosowana została nota do rządu austrjackiego w związku z wydaną w Austrji ustawą, zagrażającą interesom polskich ubezpieczonych. Wreszcie wydany został dekret Prezydenta Rzeczypospolitej o zabezpieczeniu interesów polskich posiadaczy polis Tow. „Phönix".

Uprzedzamy wszystkich dłużników Tow. Ubezpieczeń na życie „Phönix", iż na podstawie wspomnianego dekretu, ogłoszonego w Dzienniku Ustaw R. P. Nr. 31 z dnia 25 kwietnia roku bież., nie mają prawa spłacać swoich zobowiązań bezpośrednio wspomnianemu Towarzystwu, lecz tylko na specjalnie zastrzeżony rachunek lokat Funduszu ubezpieczeniowego lub do rąk specjalnego kuratora.

Do czasu wyjaśnienia ogólnego stanu interesów oddziału polskiego Towarzystwa, wprowadzone zostało, zresztą na krótki przeciąg czasu, odroczenie wypłat z majątku Towarzystwa, z tytułu zgłaszanych roszczeń o wykupy i pożyczki pod zastaw polis, nie obejmujące zresztą sum płatnych wskutek śmierci lub dożycia, a to w celu zapobiegnięcia nierównomierności w traktowaniu wierzycieli.

Zezwolenie na przekazywanie pieniędzy zagranicę

Na podstawie par. 6 rozporządzenia wykonawczego do dekretu Prezydenta R. P. o kontroli nad obrotem złotem i dewizami, komisja dewizowa udzieliła bankom dewizowym zezwoleń na przekazywanie zagranicę krajowych i zagranicznych środków płatniczych na następujące cele: 1) Zapłatę zobowiązań zagranicznych, wynikających z przywozu towarów z zagranicy, 2) Pokrycie kosztów ekspedycji, ubezpieczeń i transportów sprowadzonych z zagranicy towarów i na pokrycie uiszczanego w walucie zagranicznej. Na wyżej wymienione cele bankom dewizowym wolno wykonywać zlecenia do wysokości równowartości 1000 zł. w ciągu jednego dnia na zlecenie jednej i tej samej osoby fizycznej lub prawnej. Sprzedaż zagranicznych środków płatniczych oraz przekazywanie pieniędzy zagranicę na kwoty wyższe od podanej lub na cele inne, niż wyżej podane, wymaga zezwolenia komisji dewizowej.

Na przekazywanie pieniędzy zagranicę na utrzymanie osób będących tam na studjach, na kuracji itp. wymagane jest zezwolenie komisji dewizowej. Podania, składane w tych sprawach do komisji dewizowej za pośrednictwem banków dewizowych muszą zawierać cel i termin pobytu oraz okres, na jaki jest przeznaczona przekazywana suma. Koszty pobytu w sanatorjum, opłaty czesnego i. t. d. muszą być udowodnione rachunkami. Jako dowody uzasadniające zapotrzebowanie mogą służyć poświadczenia konsulatów polskich, stwierdzjące fakt oraz czas trwania pobytu zagranicą.

* * *

W celu umożliwienia polskiemu Tow. Handlu Kompensacyjnemu w Warszawie prowadzenia działalności, do której zostało ono powołane, komisja dewizowa udzieliła zezwoleń na dokonywanie przez osoby i firmy mające miejsce zamieszkania lub siedzibę w Polsce, wpłat do towarzystwa i na jego rachunek w bankach dewizowych na rzecz osób i firm mających miejsce zamieszkania lub siedzibę zagranicą.

Jak załatwia się zapotrzebowanie zagranicznych środków płatniczych

Na każde zapotrzebowanie zagranicznych środków płatniczych, a więc również na zapotrzebowanie, załatwiane w granicach kompetencji banków dewizowych, musi być złożony należycie udokumentowany wniosek. Wniosek sporządzony być musi na odpowiednim druku, który za pobraniem opłaty manipulacyjnej w wysokości 50 gr. od sztuki wydają wszystkie oddziały Banku Polskiego.

Starając się o zezwolenie na przekazanie zagranicę pieniędzy zainteresowane osoby powinny dołączyć do wniosku dowody, uzasadniające zapotrzebowanie na zagraniczne środki płatnicze lub na przekaz zagranicę.

W razie zgłoszenia zapotrzebowania środków płatniczych w związku z wyjazdem zagranicę należy przedstawić paszport lub inny dowód, upoważniający do przekroczenia granicy. W wypadku przekazywania zagranicę należności z tytułu zapłaty zobowiązań zagranicznych, wynikłych z przywozu towarów, należy przedstawić fakturę, wystawioną przez zagranicznego sprzedawcę oraz kwit urzędu celnego, stwierdzający dokonanie odprawy celnej. Jeżeli towar nadszedł do kraju przed 1 stycznia 1936, a tranzakcja dokonana była na warunkach kredytowych, to należy przedstawić dowody umowy kredytowej lub korespondencję ustalającą warunki i termin płatności oraz inne dowody, stwierdzające, że towar nie został jeszcze w całości zapłacony. W razie przekazywania zagranicę pieniędzy z tytułu zapłaty zaliczek na towary, które mają być sprowadzone z zagranicy, należy przedstawić dokumenty, stwierdzające konieczność zapłaty zaliczki, t. j. ofertę, t. zw. fakturę pro forma, korespondencję i t. d., ponadto należy złożyć pisemne zobowiązanie przedstawienia najpóźniej do 3 miesięcy dowodów, stwierdzających nadejście towaru do kraju. Przy spłacaniu procentów od pożyczek zagranicznych należy podać, do jakiego kapitału, za jaki czas i w jakiej wysokości mają być zapłacone odsetki. Do wniosku o przekazanie składki ubezpieczeniowej należy dołączyć polisę towarzystwa ubezpieczeniowego. We wnioskach o przekazanie należności za wykonanie usług i prac, należy wymienić, jakich usług i prac należności te dotyczą i przedstawić na to odpowiednie dowody. Wszystkie powyższe dokumenty muszą być w banku dewizowym złożone w oryginałach.

* * *

Komisja dewizowa podaje do wiadomości, że opłacanie przez krajowe firmy frachtów i opłat celnych, z polecenia i na rachunek firm zagranicznych, przy imporcie towarów, nie jest uważane za udzielanie kredytu cudzoziemcom w zrozumieniu artykułu dziewiątego dekretu Pana Prezydenta R. P. z 26 b. m. i może być dokonywane aż do odwołania bez specjalnego zezwolenia.

Ponadto Komisja dewizowa zaznacza, że wpłaty w złotych z tyt. opłat celn. i przewozowych, dokonywanych w Polsce do Gdańska, a w szczególności wpłaty na rachunek kasy celnej w Gdańsku oraz kasy stacyjnej mogą być dokonywane bez zezwolenia Komisji dewizowej.

Instrukcje w sprawie kontroli korespondencji wysyłanej zagranicę

Wobec wprowadzenia zarządzenia o nadawaniu listów poleconych i paczek wartościowych zagranicę w stanie otwartym a to celem wykonania kontroli dewizowej minister poczt ogłosił szczegółowe przepisy wykonawcze, gwarantujące tajemnicę korespondencji. Instrukcja przewiduje, że nadawcy przesyłek wręczają je urzędnikowi w stanie otwartym, ten bada zawartość każdej przesyłki, a następnie po stwierdzeniu, że przesyłka nie zawiera środków płatniczych, objętych zakazem, zwraca ją wysyłającemu dla własnoręcznego opakowania i opieczętowania. Na dowód przeprowadzenia kontroli na stronie adresowej urzędnicy umieszczać będą pieczęcie: „kontrola dewizowa przeprowadzona" a nadto własny podpis. W wypadkach wysyłania zagranicę środków płatniczych, objętych zakazem wywozowym, należy przedstawić urzędnikowi zezwolenie Banku Polskiego, przyczem skontrolowana będzie ilość pieniędzy lub walut włożonych do przesyłki. Na zezwoleniu umieszczona będzie adnotacja, że wszystko zostało wyzyskane. W instrukcji podniesiono w sposób kategoryczny, iż czynności kontroli, **dokonywane przez urzędników państwowych, nie** mogą w niczem naruszać tajemnicy korespondencji.

Przekazywanie sum pieniężnych bez względu na rodzaj waluty przekazami pocztowemi odbywać się będzie na podstawie zezwolenia Banku Polskiego. W razie nieprzedstawienia zezwolenia urzędnik odmówi przyjęcia przesyłki. — Przesyłki pocztowe oraz listy wartościowe, nadchodzące z zagranicy, co do których istnieje uzasadnione podejrzenie, że zawierają złoto w jakiejkolwiek postaci, będą kierowane do urzędów pocztowo-celnych. W razie stwierdzenia w przesyłce zawartości złota adresat będzie wzywany do przedstawienia zezwolenia komisji dewizowej. Do tego czasu złoto będzie oddane do depozytu najbliższemu oddziałowi Banku Polskiego. Wobec trudności które wynikają ze stosowania kontroli dewizowej na poczcie, wstrzymano aż do odwołania przyjmowanie zagranicznych listów poleconych przez pośrednictwa pocztowe i pośrednictwa otwierane w hotelach, domach towarowych i t. d. Listów poleconych nie będą przyjmować zagranicę i do Gdańska również poczty peronowe na dworcach kolejowych.

Uwadze eksporterów

Komisja dewizowa wyjaśnia, że do czasu wydania szczegółowych zarządzeń, ustalających obowiązki eksporterów w dziedzinie waluty eksportowej, eksport może i winien być dokonywany na dotychczasowych warunkach.

Do czasu wydania powyższych zarządzeń, komisja dewizowa zezwoliła — w myśl art. 9 dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 26 kwietnia b. r., — na udzielanie przez eksporterów kredytów towarowych na terminy, odpowiadające dotychczasowym zwyczajom danego przedsiębiorstwa lub danej branży. Eksporter winien jedynie — w myśl art. 19 rozporządzenia ministra skarbu z dn. 26-go kwietnia b. r. — zaofiarować sumy, przypadające za sprzedane zagranicą towary, do skupu Bankowi Polskiemu lub jednemu z banków dewizowych natychmiast po ich wpływie.

Krak. Stowarzyszenie Kupców wobec wypadków w Palestynie

Posiedzenie Wydziału Krakowskiego Stowarzyszenia Kupców w dniu 29 b. m. poprzedzone zostało deklaracją Prezesa Schechtera, który wywodził: „Nie można pominąć milczeniem ostatnich zajść w Palestynie, które wywołały nader przygnębiające wrażenie we wszystkich krajach, zamieszkałych przez Żydów.

Żydzi przybyli do swojej ojczyzny nie z orężem w ręku lecz z zamiarami pokojowymi, przybyli, aby swą pracą, energją i przedsiębiorczością zamienić kraj pustynny w kwitnący ogród, przybyli, aby w czasie ogólnego bezrobocia dać możność pracy i zarobkowania wszystkim mieszkańcom Palestyny. — Felachowie, którzy przedtem żyli w skrajnej nędzy, wyzyskiwani i gnębieni przez swych możnych współplemieńców, cieszą się obecnie stosunkowym dobrobytem, znalazłszy możność zarobkowania dzięki inicjatywie i kapitałom żydowskim. Mimoto Arabowie, podjudzeni przez niesumiennych agitatorów, napadali na swych dobroczyńców, szerząc wokół mord i pożogę. Niewinne ofiary rozjuszonego, bezkrytycznego tłumu, zostały w bestjalski sposób zamordowane, mienie ich splądrowane, a plon ich ciężkiej pracy dla dobra całego kraju został ogniem zniszczony. — 20-tu męczenników poniosło śmierć, a kilkudziesięciu rannych przebywa w szpitalu.

Mylą się jednak wrogowie nasi, sądząc, że mordem i terorem zniweczą naszą pracę, bo nic tak nie użyźnia ziemi ojczystej jak krew męczeńska. Z tej krwi powstaną niezliczone hufce ofiarnych budowniczych naszej siedziby narodowej.

Cześć i chwała szlachetnym bohaterom narodowym i męczennikom, którzy swoje przywiązanie i umiłowanie do Erec Izrael przypłacili życiem". — Wydział wysłuchał tego przemówienia stojąc, poczem na znak żałoby przerwano posiedzenie na 5 minut.

W dalszym ciągu posiedzenia złożył wiceprezes r. Szyf szczegółowe sprawozdanie z konferencji odby-

tej w Warszawie w związku z utworzeniem Rady Naczelnej Kupiectwa Żydowskiego, w którejto konferencji brał udział w charakterze delegata Stowarzyszenia krakowskiego. — Sprawozdawca przedstawił przebieg obrad, podnosząc nader poważne i rzeczowe ustosunkowanie się konferencji do spraw kupiectwa żydowskiego. Stowarzyszenie krakowskie zgłosiło swój akces do zwołania Kongresu kupiectwa żydowskiego, planowanego w najbliższych miesiącach. — W przyszłych pracach Rady będzie Krak. Stow. Kupców brało żywy udział przez swych delegatów. — Po złożeniu sprawozdania przez sekretarza Himmelblaua o przebiegu konferencji, zwołanej przez Izbę Przemysłowo-Handlową na t. zw. „roki“ do Nowego Sącza, w której brali udział przedstawiciele wszystkich okolicznych ośrodków handlowo-przemysłowych i po zobrazowaniu ciężkich stosunków, panujących na Podkarpaciu, złożył Prezes Schechter sprawozdanie z przebiegu obrad komitetu, utworzonego dla zrealizowania projektu zwołania światowego Kongresu Żydowskiego, poczem Wydział zamianował 1 delegata i 1 zastępcę do Komitetu wykonawczego. — Następnie Wydział załatwił sprawy bieżące, podejmując uchwały w szeregu spraw lokalnych kupiectwa krakowskiego.

Postulaty żyd. kupiectwa na Radzie m. Krakowa

W trakcie dyskusji budżetowej, jaka toczyła się onegdaj na Radzie m. Krakowa zabrali głos przedstawiciele kupiectwa żydowskiego, a w szczególności pp. Prezes Schechter i wicepr. Szyf. — Prezes **Schechter,** wskazując na zaniedbanie żydowskiej dzielnicy handlowej (Stradom, Dietla, Krakowska i boczne) domagał się uchwalenia poważniejszych inwestycyj dla udoskonalenia nawierzchni dróg kołowych, naprawy chodników, należytego oświetlenia tych głównych arteryj handlowych, które znajdują się w stanie zaniedbania, co odbija się zarówno na racjonalnem prowadzeniu agend handlowych, jakoteż na zdrowotności i bezpieczeństwie kupców, zamieszkujących te dzielnice. — Wicepr. **Szyf** przedstawia ogólny postulat żydowskich członków Rady w kierunku przywrócenia 3-ciego mandatu wiceprezydenta miasta i obsadzenia tego urzędu przedstawicielem Żydów. — Nie mogą temu stać na przeszkodzie względy budżetowe, gdyż kreowanie wzgl. przywrócenie stanu dotychczasowego przez obsadzenie 3-ciej wiceprezydentury, z którymto urzędem połączony jest wydatek około 12.000 zł. rocznie, nie może stanowić żadnej istotnej trudności przy budżecie około 19 miljonów. — Mowca wskazuje na łatwe sposoby uzyskania funduszów na ten cel. — Dalej mowca podnosi konieczność wprowadzenia szeregu udogodnień komunikacyjnych, przywrócenia targów i jarmarków w Podgórzu, omawia kilka postulatów tejże dzielnicy naszego miasta, a wreszcie domaga się utrzymania pozycji podatków z opłat szyldowych w dotychczasowej wysokości, przeciwstawiając się jej podwyżce o 100%.

Kronika.

OD REDAKCJI.

Z powodów technicznych, od Redakcji niezależnych nie mógł dzisiejszy numer ukazać się we właściwym czasie t. j. w piątek dnia 1. maja b. r. lecz dopiero obecnie w zwiększonym nakładzie, za które to opóźnienie naszych P. T. Czytelników przepraszamy.

Odroczenie płatności podatku od lokali

W ostatnim numerze Dziennika Ustaw ukazało się rozporządzenie ministra skarbu o przesunięcie terminu płatności pierwszej raty podatku od lokali za rok 1936 do 31 maja r. b.

Zrzeszenia gospodarcze

W ostatnim numerze „Gospodarki Narodowej“, p. Andrzej Jeziorański w artykule p. t. „Formy obrony interesów przemysłu i handlu“ podaje ciekawe dane o organizacji handlu chrześcijańskiego i żydowskiego w zrzeszeniach międzybranżowych.

Z orjentacyjnych obliczeń, opartych na oświadczeniach samych organizacyj kupieckich co do ilości członków wynikałoby, że w Polsce istnieje ok. 30 tysięcy zrzeszonych przedsiębiorstw handlowych chrześcijańskich, a blisko 300 tys. zrzeszonych przedsiębiorstw handlowych żydowskich.

Zdaniem p. Jeziorańskiego koniecznem jest przeprowadzenie szerokiej propagandy zachęcającej kupiectwo zwłaszcza prowincjonalne do organizowania się w zrzeszeniach co ułatwiłoby planową pracę nad usprawnieniem i podniesieniem handlu.

Nasuwa się również kwestja, czy nie byłyby właściwą metodą w tym zakresie, przekonanie szerokich rzesz konsumentów, że w zakupach swoich powinny one popierać kupca zrzeszonego, — który reprezentuje większą odpowiedzialność i solidność od kupca niezorganizowanego. Stanowiłoby to poważny bodziec w procesie zrzeszenia się kupiectwa na tych odcinkach, gdzie jest on zapóźniony i niedorozwinięty.

Z kroniki żałobnej

Onegdaj zmarł nagle długoletni inkasent naszego Stowarzyszenia blp. Samuel Kurzman. W blp. Zmarłym traci Stowarzyszenie wiernego i gorliwego współpracownika. Osieroconym krewnym przesyła tą drogą wyrazy serdecznego współczucia

**Prezydjum i Wydział
Krakowskiego Stowarzyszenia Kupców
oraz
Personal Krak. Stowarzyszenia Kupców
i Redakcji „Przeglądu Kupieckiego“.**

DYSKONTO WEKSLI PRZEZ EKSPORTERÓW podlega całkowicie podatkowi obrotowemu.

W myśl art. 5 pkt. 5 ustawy o podatku przemysłowym (stanowi część składową wynagrodzenia przedsiębiorstwa ekspedycyjnego) suma obliczonych klientowi procentów od weksli przyjętych na pokrycie należnego wynagrodzenia (N. T. A. l. rej. 7035/33 26-10 1935 r.). Spółka prowadzi oddzielnie rachunek procentów, na którym uwidoczniane są procenty, pobrane od klientów z tytułu dyskonta weksli oraz sumy, zapłacone z tego tytułu bankom. Spółka uznaje obowiązek opodatkowania tylko salda tego rachunku, t. j. nadwyżki kosztów pobranych od klientów na koszty zapłacone bankom.

Natomiast władza podatkowa stoi na stanowisku, że opodatkowaniu podlega cała suma pobranych od klientów odsetek dyskontowych. Najwyższy Trybunał Administracyjny ustalił tezę tej treści, że odsetki dyskontowe pobierane przez przedstawicieli ekspedycyjnych od klienteli, stanowią obrót podatkowy przedsiębiorstwa w myśl art. 5 pkt. 5 ustawy o podatku przemysłowym. Skoro zaś dyskonto weksli, o których w sprawie chodzi, nie różni się od dyskonta weksli wogóle, oraz skoro oddział spółki dyskontował weksle na rachunek własny, nie da się utrzymać twierdzenie spółki, że dyskonto weksli odbywało się na rachunek klientów. Wreszcie skoro weksle klientowskie otrzymywała spółka na pokrycie rachunków, które mieli wyrównywać klienci naskutek wykonania przez spółkę umowy o przewóz, czyli skoro spółka przyjmowała weksle na pokrycie swoich należności, to okoliczność, czy i w jakiej wysokości spółka zaliczała klientom odsetki dyskontowe, nie zmienia nic w charakterze wekslu, jako środka zapłaty. Zresztą w istocie tych odsetek, nic się nie zmienia przez to, że spółka dyskontuje weksle w bankach, bo spółka sprzedaje weksle na własny rachunek i uzyskuje gotówkę na własne potrzeby.

„PETENT“ CZYLI „STRONA“ W URZĘDZIE.

Któż z nas nie był kiedykolwiek „petentem“ lub „stroną“ w jakimś urzędzie i któż z nas w takich wypadkach nie odczuwał swej nicości wobec potęgi władzy płynącej z urzędowego okienka czy biurka?

Któż z nas nie odczuwał wówczas pewnej nieporadności, któż nie tracił pewności siebie. Bo człowiek jakoś żyje, pracuje, ale przecież nie zna tych wszystkich praw i przepisów szczegółowych, które jego życie regulują, którym obowiązany jest poddawać się i do nich stosować. To jakoś w życiu codziennem nie przeszkadza, bo każdy, tak na zdrowy rozum, orjentuje się, co mu wolno, czego nie wolno i do czego ma prawo.

Dopiero w obliczu urzędu zaczynają go nachodzić wątpliwości. Wtedy dopiero nawet sprawy proste prostemi być przestają. Okazuje się często, że zwykły obywatel nie zna prymitywnych zasad urzędowego „savoir vivre'u“. Nie wie, gdzie na podaniu ma przylepić znaczek stemplowy i jakiej wartości, do kogo adresować swe podanie, jak zgodnie z przepisami opakować wysyłaną pocztą paczkę.

Oczywiście są wygi, znające na wylot te arkana urzędowego obyczaju. Ale przeciętny „petent“ czyli „strona“ jest nim trochę „skołowana“, nieporadna i bezradna. Po tamtej stronie okienka, to wszystko są rzeczy elementarne, proste, oczywiste. Niemal z politowaniem patrzy się stamtąd na bezradność drugiej strony. I z tego politowania wyrasta niekiedy życzliwość do nieporadnego klienta, ale niekiedy również poczucie jakiejś życzliwości, zamykającej się w pogardliwem i dumnem odosobnieniu przedstawiciela urzędowej magji. I to drugie właśnie nie jest dobre, utrudnia bowiem życie i nie budzi sympatji ani zaufania do urzędu wśród obywateli, występujących w roli „petentów“.

W ostatnich czasach kilka okólników władz centralnych wzięło w obronę „petenta“. Właśnie tego, który nie umie sobie dać rady, który o wszystko, nawet o najprostsze rzeczy, pyta się, dowiaduje. Okólniki te zalecają urzędnikom wobec niego wyrozumiałość, ścisłe informowanie go, cierpliwość. Zalecenia te powitać należy z uznaniem. Wprowadzają do kodeksu zwyczajów urzędowania pewne prawa i przywileje dla „petenta“ czyli „strony“, które mu się słusznie należą.

„Kurjer Poranny“.

Amnestja podatkowa nie dotyczy grzywien ruchomych

Min. Sprawiedliwości podało do wiadomości wszystkich sądów doniosłe wyjaśnienie Sądu Najwyższego w sprawie stosowania ostatniej ustawy o amnestji wobec przestępstw podatkowych.

Izba karna Sądu Najwyższego uznała, iż art. 2 ustawy amnestyjnej, który przewiduje umorzenie kar za przestępstwa skarbowe w tych wypadkach, gdy kary pieniężne i grzywny nie przekraczają 1000 zł. ma na myśli tylko t. zw. sztywne kary pieniężne. O ile przepisy podatkowe przewidują grzywnę ruchomą, wymierzaną w pewnych wielokrotnościach należnej opłaty, amnestja nie ma zastosowania. Wyjątek od tej zasady stanowić może przestępstwo skarbowe zagrożone wprawdzie karą ruchomą, ale której wysokość w żadnym razie nie może przekroczyć 1000 zł. nie za dane konkretne przestępstwo, lecz w myśl ogólnych przepisów karnych.

Na tej podstawie Sąd Najwyższy uznał, iż nie podlega amnestji sprawa podatkowa właściciela zakładu gastronomicznego, którego za niewykupienie właściwego świadectwa przemysłowego, ukarano grzywną w kwocie 50 zł., albowiem przepisy ordynacji podatkowej przewidują za takie wykroczenia grzywny nie w wysokości stałej, lecz w postaci wielokrotnej wysokości różnicy ceny świadectw przemysłowych. **(S. N. Nr. 3K 2046/35).**

Stanowisko zajęte przez najwyższą instancję sądową będzie miało decydujące znaczenie dla wielkiej liczby procesów karno-skarbowych, gdyż wobec ścieśniającej interpretacji Sądu Najwyższego, wymierzone grzywny nie będą umorzone.

Zabezpieczenie należności Z. U. S. rozłożonych na raty

W myśl przepisów rozporządzenia Ministra Opieki Społecznej z dnia 3-go lipca 1935 r. o spłacie zaległości z tytułu ubezpieczeń społecznych (D. U. Nr. 54/535) spłata zadłużenia wobec b. zakładów ubezpieczeń z okresu przed 1 stycznia 1934 r. może być rozłożona na 9 lat, jeżeli dłużnik udzieli pupilarnego zabezpieczenia hipotecznego lub innego zabezpieczenia, które zainteresowana instytucja ubezpieczeniowa (Zakład Ubezpieczeń Społecznych lub Ubezpieczalnia Krajowa) uzna za odpowiednie.

W związku z powyższem ukazało się zarządzenie Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 17 marca 1936 r., w którem określono, że poza hipotecznem będzie Zakład przyjmował od dłużników także następujące zabezpieczenia:

1) gwarancje, udzielane przez:

a) banki państwowe, oraz

b) instytucje finansowe lub kredytowe, których lista ma być oddzielnie ustalona;

2) zabezpieczenia hipoteczne, które nie zapewniają bezpieczeństwa prawnego, jednak mieszczą się w szacunku danej nieruchomości, jeżeli pracodawca nie jest w stanie udzielić żadngo innego odpowiedniego zabezpieczenia, a znajduje się w tak trudnej sytuacji finansowej, że nie może spłacić swego zadłużenia w okresie trzyletnim;

3) weksle gwarancyjne pracodawcy, zaopatrzone przynajmniej w jedno żyro osób lub instytucyj, których dostateczna odpowiedzialność majątkowa została uprzednio stwierdzona i to jedynie w wypadkach gdy:

a) pracodawca nie ma majątku nieruchomego względnie gdy jego majątek nieruchomy jest obciążony ponad wartość,

b) pracodawca nie może udzielić żadnego innego zabezpieczenia i jego trudna sytuacja finansowa uniemożliwia mu spłatę zadłużenia w ciągu 3 lat.

Weksle gwarancyjne będą przyjmowane in blanco przedewszystkiem od szkół i instytucyj o charakterze kulturalno-oświatowym i społecznym, pod warunkiem podpisania przez wystawcę i żyrantów specjalnej deklaracji.

O obniżenie przez Ubezpieczalnie Społeczne odsetek za zwłokę

Izba Przemysłowo-Handlowa w Warszawie zainteresowała się kwestją obniżenia przez ubezpieczalnie społeczne odsetek za zwłokę do 6 proc. w stosunku rocznym i zrewidowaniu sposobu ich wymiaru, wskazując na nadmierną gorliwość w obciążaniu przez ubezpieczalnie rachunków pracodawców odsetkami za zwłokę i karami. Mianowicie przy jednym dniu opóźnienia odsetki za zwłokę liczone są za cały miesiąc, przyczem naprzykład przy wpłatach na P. K. O., ubezpieczalnia uważa datę otrzymania zawiadomienia o wpłacie z datą otrzymania gotówki, a ponieważ zawiadomienie bywa doręczane przez P. K. O. po wpłacie, która nastąpiła w ostatnim dniu przed upływem terminu, przeto ubezpieczalnia dolicza odsetki za zwłokę za cały miesiąc, zgodnie z przepisem art. 38 rozporządzenia Min. Opieki Społecznej o uiszczaniu składek. To samo dotyczy wypadków, kiedy ostatni dzień terminu przypada w święto.

Dlategoteż art. 38 powyższego rozporządzenia winien być zmieniony: odsetki za zwłokę powinny być doliczane dopiero po tygodniowem przekroczeniu terminu uiszczenia składek i to w ten sposób, że w razie zwłoki w okresie krótszym niż miesiąc, odsetki byłyby liczone tylko za odpowiednią część miesiąca.

Obecny stan rzeczy w zakresie odsetek przyczynia się bowiem do powstawania zaległości w stopniu nie mniejszym, niż niewpłacenie samych składek, gdyż odsetki i kary są kapitalizowane i należność wzrasta nietylko o odsetki, ale również o odsetki od odsetek.

Wydawca Za Krak. Stow. Kupców: Samuel Schechter. **Redaktor odpow. N. Józef Halle**
Drukarnia Józefa Fischera, Kraków Grodzka 62. Telefon 104-12.